

Nonni!

”Vitaalisanakirja”, johdanto suomen kieleen mieleen

Käytä ”välähdystekniikkaa”, ja anna mielesi virrata ...
aika raikasta eikö vain!
Makustele sitten tykönäsi mitä se mahtaa sanoa sinulle
lähdevettä vai jäävettä?

[Heikki](#), kesällä 2024

jos synty on repivä derivaatta alaspäin, ”nonni” on sitova integraali ylöspäin: yhteisön liima-aine

minimimäärä järkeä, maksimimäärä mieltä

... eli: ”minkäs minä itselleni voin”

Sisältö.

- i. Etusivu
- ii. Alkusanat ... *josta lähtien kaikki on vitaalista tekemistä*
  1. [Meditoiminen](#) – mielen tyhjentäminen: *herkistyminen häiriöttömyydessä*
  2. [Teoretisoiminen](#) – ulkopuolinen tarkastelu: *mitä optimoitunut työkalu kertoo itsestään?*
  3. [Pöhiseminen](#) – villien vitaalivoimien irtipäästäminen: *hallitsematon puhallus ja puhkuna*
  4. [Eläminen](#) – näkymä esimerkkiin yhteiskunnasta: *konvergoitunut kyberneettinen tasapaino*
  5. [Syntyminen](#) – ikuinen uudelleensyntymä: *ikioma aina yhtä sykähdyttävä ”Suomen kupla”*
  6. [Kuoleminen](#) – vääjäämätön jälleenkuolema: *periksiantaminen, sopeutuminen, syklin toivo*
  7. [Personoituminen](#) – yksilöllinen eläytyminen kulttuuriin, sisältä päin: *omakohtainen Minä*
  8. [Kehittyminen](#) – eri aineksista yhdistettyä ainutlaatuisuutta: *ominta kulttuurista omimista!*
  9. [Eheytyminen](#) – esimerkkejä ”elävien anturien” rajattomuudesta: *tekoälylle kadehdittavaa*
  10. [”Klopottaminen”](#) – värähtelyjen kokonaiskuva: *”fasilitoitu meditoiminen”*

Alkusanat.

Koronanjälkeinen maailma on erilainen ... some sekoittaa mielen ja tekoäly sekoittaa järjen ... avustajatkin vaihtuvat tiuhaan, yhä useammin ovat vieraskielisiä ... nyt kaksi nepalilaista, hinduja outoine kulttuureineen ja musiikkeineen, paossa [luonnonkatastrofia](#) ... eivät anna periksi, työttömyysprosentti kai alempi kuin kantasuomalaisilla ... ongelmana menestyksenjälkeisessä Suomessa (ainakin Jyväskylässä) suomen kielen osaamattomuus ... kuitenkin uutta opittavaa suomalaisillekin, *romahduksen ja singulariteetin jälkeistä aikaa ennakoiden* ... luonteva alistuminen: jatkuvan kasvun sijaan *tuhon vääjäämättömyys* ... stereotypia toteutuu: konkreettisessa nälässä *henkinen* näyttää tarjoavan korviketta ... *... miten tällaisia on nykymaailmassa ... ansaitsevat että yritän auttaa ... teen parhaani ... edes omalla tavallani*

Niin, olemme *äärimmäisten muutosten tilassa* ... älykännyköiden ja tekoälyn aikana¹ kielioppien ja sanastojen merkitys on vähentynyt ... toisaalta uudenlaiset oppimisen menetelmät mahdollistuvat ... voidaankin tavoitella uutta *holistista lähestymistapaa*, missä tunnelma, ja *koko kulttuuri* kytketään yhteen ... älä pelkästään ymmärrä suomea, vaan ymmärrä *suomalaisuutta* ... löydä sisältäsi ”pieni suomalainen”, ymmärrys ja tunne: myötätunto ja myötäeläminen ... tavoitteena ”juicelainen” [vahva henki joka riittää maailman luomiseen](#) ... *synty ja vitaalinen veto* ... jonka jälkeen *vibat ja flow*.

Nonni ... ja nyt on vuorossa se ”tieteellinen osuus”. – Minua hämmästytti, kuinka oikeaan Ismo Leikola osuukaan ylle linkatussa standup-esityksessään ... kuinka tärkeää onkaan ei-sanallinen tunnelman aistiminen *impedanssia sovitettaessa kenttään kykeydyttäessä energiaa välitettäessä* ... nyt se uusi ”taajuuden metafysiikka” on tarjolla intuitioineen, *hyödyntämättömänä* ... ja erityisesti *resonanssin* käsite avaa aivan uudenlaisten assosiaatioiden avaruuden ... jolloin ”nonni” on kuin kalevalainen syntysana: ”täristin” joka pienentää mielen ”seisontakitkaa”, laukaisten virittyneen jännitteen ... ilman mitään syntaktista, semanttista ”järkeä”, mutta kantaen koko tunteiden skaalan ... *ja huumori auttaa*: pakottaa avaamaan aistit uuteen oivallukseen. – Mutta nyt ei tarvitse aloittaa synnystä: *musiikki on sitä alkuperäisintä, elinvoimaisinta ihmisyyttä, ja erityisesti suomalaisuutta* ... saaden ”morfisen kentän” resonoimaan ... jolloin *laulussa* on kaikki: *tarina, ja tunnelma*.

Seuraavassa alkuun ”meditoinnin humina”, *resonanssin viritys kentän kalibrointiin* ...

---

¹ Käytä nyt vaikka sitä tekoälyä ... tekstin kääntämiseen omalle kielellesi!

1. Meditoiminen ... (https://www.youtube.com/watch?v=iG_INuNUVd4)

Uusi aluevaltaus itsellä, omassa maailmassani, kiitos avustajilleni ... kuinka voidaankin nähdä kolminaisuus: Brahma (Syntyminen), Vishnu (Eläminen), Shiva (Kuoleminen) ... tässä mantrassa manataan Shivaa, tuhon jumalaa ... ikiaikaista Syöveriä, nyt ajankohtaisempana kuin koskaan ... humina laskostuu, mielen kentät sovittuvat järjen kivikkoon, värähtelyt kiteytyvät klopotukseksi

<https://www.youtube.com/watch?v=5GwXXLsUMU8>
https://www.youtube.com/watch?v=_sB0O_t4BCo

Tunnelma kohdallaan ...
”Alkuperäinen”

<https://www.youtube.com/watch?v=1BE-D0CFPT4>
<https://www.youtube.com/watch?v=BpqswF94-xU>
<https://www.youtube.com/watch?v=0FL-CVWh9L0>

... jne.

Suomalainen kansanlaulu, *juttelua hevosen kanssa* ... sehän se on se entisaikojen ”itseohjautuva kulkuneuvo”: kievarista palatessa voit vaikka ottaa torkut ... *kyllähän ”humma” reitin kotiin tietää*

Juokse sinä humma (virallisesti ”hevonen”)
kun tuo taivas on niin tumma
ja taival on pitkänlainen
Eihän se tyttö minun kyytiini tullut
kun olen poika hurjanlainen
Hummani hei, hummani hei,
huputiti hummani hei

Run you horsie (officially ”horse”)
as the sky is so dark
and the journey is still long
No, the girl did not come with me
because I am known as a wild boy
Oh my horsie, oh my horsie
giddy up, my horsie

Juokse sinä humma
kun tuo taivas on niin tumma
ja kahden tässä hiljaa mennään
Humma on po(i)jalla ainoa aarre
ja sellaista ei ole kellään
Hummani hei, hummani hei,
huputiti hummani hei

Run you horsie
as the sky is so dark
and the two of us are slowly going
Horsie is this boy’s only treasure
and nobody has anything like that
Oh my horsie, oh my horsie
giddy up, my horsie

Juokse sinä humma
kun tuo taivas on niin tumma
ja varjot ne tietämme peittää
Maantieltä hiljaa mun lauluni kuuluu
ja Liinukka harjaa heittää
Hummani hei, hummani hei,
huputiti hummani hei

Run you horsie
as the sky is so dark
and shadows are covering our way
On the road my song is quietly heard
and [Lovelina](#) waves its mane
Oh my horsie, oh my horsie
giddy up, my horsie

Juokse sinä humma
kun tuo taivas on niin tumma
ja tiuku on aisan alla
Voi kuinka pieninä palasina onkaan
m(in)un leipäni maailmalla
Hummani hei, hummani hei,
huputiti hummani hei

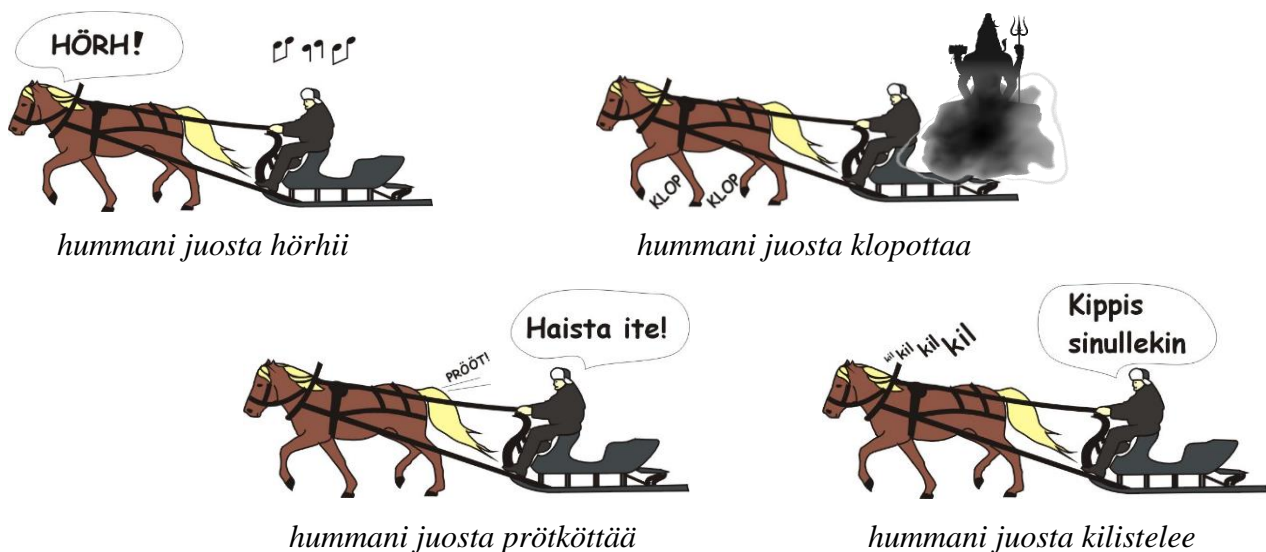
Run you horsie
as the sky is so dark
and the [cascabel jingles](#) under the beam
Oh in how small pieces is
my bread around the world
Oh my horsie, oh my horsie
giddy up, my horsie!

2. Teoretisoiminen

Kaikkiallinen ääni ... .. kuulo on ”ensimmäinen anturi”, tuntoaistin jatke ... .. **kieli** on järjen edellytys, ainakin monimutkaisemman päättelyn ... ilman kieleen koodattua ajattelua, *ymmärrys* on vain *vaistoa* ... kieli mahdollistaa tiedon säilymisen ja kumuloitumisen kirjallisessa muodossa ... se on vuorovaikutuksen työkalu, ja se voikin esiintyä vain yhteisössä: ”yksityistä kieltä” ei ole ... ja niinpä: vaikka Suomessa voi pärjätä myös englannilla, *kytkeytyminen kenttään*, ilmassa olevan värähtelyn aistiminen, edellyttää suomea ... vain näin voi *kotoutua*, saada olemisestaan enemmän irti.

Kukin kieli kehittyy, optimoituu vastaamaan tarpeita, käyttäjiä ... mitähän se kertoo suomalaisista, että suomen kielikin on *mielenkiintoinen*, jopa *hullu* ... tai ainakin jotenkin *psykedeelinen*: toisaalta todellisuus saattaa *pienetä* kovasti (esimerkiksi *maa* on tilanteesta riippuen joko *soil, dirt, country, ground, earth, countryside, suit, world, land, grounds, terrain*, tai *Gaia*), tai sitten se saattaa *laajeta* tavattomasti ... hekotuttavan hallitsemattomasti: *humma*-sanan muotoja ovat esimerkiksi *hummani, hummamme, hummaamme, hummallamme* ... ja teosanoilla on jopa *10000 taivutusmuotoa*.

Voidaankin väittää, että suomen kieli on erityisen *vitaalinen kieli* (vitaaliteorian mukainen): vaikka rakentuukin ”digitaalisista”, tarkkarajaisista sanoista, se pyrkii mahdollistamaan jatkuvat siirtymät ilmaisusta toiseen, *analogisen liukuman* ... ja juuri teosanojen erityinen moninaisuus mahdollistaa todellisuuden sujuvan *muuttumisen* ja *muuttamisen*. Se on myös *generatiivinen* kieli: tietty rakenne (*vanha verbi perusmuodossa + uusi sana taivutettuna*) mahdollistaa ”kertakäyttösanat” ... tai jos osoittautuu kuvausvoimaiseksi, hauskaksi, tjsp., ehkä jatkossakin ”hörhivä” hevonen ”laulelee”?

Joustavan pehmeuden lisäksi kielessä on myös *kovuutta ja terävyyttä* ... asiat ilmaistaan suoraan ilman suodatusta, energiaa säästäten: *luonnollisemmin vihapuhetta kuin smalltalkkia* ... esimerkiksi kun *poika nai tytön (kokonaan!)*, silloin *a boy marries a girl*, mutta kun *poika nai tyttöä* (vain *osan*: siis *partitiivimuoto*), silloin *the boy just fucks* ... niin, alkukantaisesta alkuvoimasta, mutta samalla tasapainosta, syvästä ymmärryksestä, *aikuistumisen transformaatiosta* kielii ilmaisu *nainut nainen*, avatummin sanontana ”vanhoissa naisissa asuu viisaus, mutta nuorissa miehissä asuu hulluus” ... kuitenkin, *woke-henkisten iloksi*, suomen kielessä itsessään asuu tasa-arvo: *sukuja ei sanoilla ole*.

3. Pöhiseminen

Teorian jälkeen käytäntöä: tekemällä oppii, nyt *kokonaisvaltaisesti heittäytymällä* ... nimittäin vitaaliteoriassa ensin on *mielen liike*, ja sitä ennen *kiinnostuksen veto* ja *värähtely* ... ylimääräinen energia hakee muotoaan, ja alkaa muokkautua, ilman ennakkosuunnitelmaa ... *puheen pöhisevä puhallus punoutuu pyörteiksi*, suuriksi ja pieniksi, ympäristön reunaehtoja mukaillen, kaiken tarjolla olevan tilan käyttäen ... jolloin *ylenpalttisuus mahdollistaa luovuuden*:

<https://www.youtube.com/watch?v=nbAHZyQif40>

Alkuperäinen ”Ievan polkka”

https://www.youtube.com/watch?v=S34Mhhz_6ec

... Ja sitten siitä tuli ”viraali”, *meemi*

https://www.youtube.com/watch?v=0zxyPpPQg_M

Leikittelemällä kielellä, höpöttämällä omaksi iloksi, takaisinkytketysti responssia kuunnellen, innovoidaan ja opitaan uusia ilmaisun tapoja, rakennetaan yhteisön vuorovaikutuksen mallia ... *aktiivisesti*: pelkkä kuuntelu ei kai riitä (omat kokemukset kouluajalta [suggestededian](#) kanssa) ... ilman painetta löydetään korreloivia *merkityksiä*, toistaiseksi ilman *tarkoituksia* ... alkuun, silloin kun *tabula rasalla* ei vielä ole mitään, *lapsena*, *kaikki tämä on mahdollista* ... mutta suomalaisessa ympäristössä suomen kielen ympäröimä konstruktivistisen oppimisen tulos voi olla *ylpeästi outo*:

<https://www.youtube.com/watch?v=hAtsZ5xJS18>

Häläpätihämmää häpätihää

<https://www.youtube.com/watch?v=UZYr-LIVGSQ>

Arjen anarkiaa

https://www.youtube.com/watch?v=cnjrZ_clghw

Omituisten otusten kerho

Wittgenstein sanoi että *kieleni rajat ovat maailmani rajat* ... vitaaliteoreettinen tulkinta on kuitenkin että *kieli on kapeakaistainen välitin mielen ja maailman välillä*, rajallinen kahden rajattoman välissä ... kirjoitettu kieli on vieläpä *yksiulotteinen*, ”ajansuuntainen representaatio” ... Sapir-Whorf -hypoteesi sanoo epämääräisemmin, että *kieli muokkaa maailmankuvaa* ... nyt ympäristö vaikuttaa virtaukseen, puristuneessa väylässä virtaus muuttuu turbulentiksi ... mutta siis myös toisin päin: mieli voi muuttaa maailmaa mieleisekseen, *vapausasteita suunnaten* ... yhteiskunta voi yhdensuuntaistua yksilön kanssa, ja edelleen *tekoäly voi ehkä yhdensuuntaistua (”align”) ihmisen kanssa* ... kokonaisnäkemys tulevaan: *ajan suunta, merkityksen kasvun suunta*, on se tekoälynkin arvostama (?) ”ihmisen suunta”. – Kieli on ikuisessa alkusynnyssä, *luovat ihmiset luovat todellisuutta kielen kautta*:

<https://www.youtube.com/watch?v=TpiCL0c63jY&t=4s>

Lauri Viita: Luominen

<https://www.youtube.com/watch?v=YUNOVsoAin8>

<https://www.youtube.com/watch?v=WjUvaehLQ7w>

Nautittavaa huumaavaa *Tequilaa*

Vitaaliajattelussa on ensin *dynamiikka*, vasta sitten rakenne; ensin *tuleminen*, sitten *oleminen*; ja analyysissäkin ensin havainnolliset motivoivat *esimerkit*, vasta sitten teoretisointi ja todistukset.

Jean-Paul Sartren mukaan ”olemassaolo edeltää olemusta” ... voidaan väittää, että *tämä lähtökohta* juuri johtaa siihen *eksistentiaaliseen angstiin*, *ihmisen* pakkoon löytää itselleen merkitys ... yksin, ”meren rantaan ajautuneena”, erillään holistisesta *ajattelun alkumerestään* ... nyt, vitaaliajattelussa onkin päinvastoin: olemus, tai *tarve*, luo olemassaolon, jokaisella vuorovaikutuksen tasolla ... siis esimerkiksi vasta *tarve ilmaista luo kielen* ... ja *dynamiikka luo staattiselta näyttävän ”kuoren”*, *annihilaatiotaan pakenevassa todellisuudessa* ... yllättäen, irrottaminen ihmisestä tuo tarkasteluihin *inhimillisyyden* ... mutta mahdollistaa myös *mallituksen*: nyt voidaan, perinteiseen insinööriytyliin, ruveta optimoimaan ”energiäväylän enformaatiomallin parametrisointia”.

4. Eläminen ... mielessä suomalaisen Vishnu?

Ympäriällä pelottavat kaaoksen kauhut ...

<https://www.youtube.com/watch?v=VljlXohKI40>

Tumma ... Eino Leinon mahtivisio²

Niin, ehkä ihminen alkaakin tarkkailla olemistaan ... näkee mahdollisuuden *mallittaa* itseään ja ympäristöönsä, kiintopisteenään *Maa ja merkitykset* ... ymmärtää, että on *helpompaa kun sopeutuu*, ottaa paikkansa kokonaisuudessa, ikiaikaisessa järjestyksessä ... tavoittaa sisäisen tasapainon, ja kohinan rauhoituttua, näkee *toivon*, ja *suunnan ylöspäin* ... järjestäen ristiriitaiset havainnot ja kipeät muistot häpeämättömän itsekkään subjektiivisesti armeliaiksi *valemuistoiksi* ... ”niin paremmat kuin pahemmat, päällimmäisiksi paremmat”, kokemusten laskostuessa [runoiksi](#).

Ensimmäisenä mielen maailmaan muodostuu *järjestys* ja *aika-akseli*: ihmiselämä on kuin *säie ajassa*, viemässä virtausta kohti tulevaa ... uutena intuitionä sitä luonnehtivat *värähtelyt*: laajin sykli on koko elämän kattava, *nollasta kukoistuksen kautta nollaan* ... ”elämää mallitettaessa” huomataan elämänvaiheittain toistuvia lainalaisuuksia, *rytmejä* ... niin, vitaalisimmillaan se säie taitaakin olla ennemminkin ”säe”, *kielessä värähtelevä jousi* ... ja näyttää siltä, että herkimmillä ihmisillä alkaa mielessä soida kuin *musiikki*, jossa *elämänasenne* määrää *sävellajin ja soinnut*:

<https://www.youtube.com/watch?v=5PSHy6iOczc>

[Laulajan laulu](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=BCmsF7-0DOE>

Vuodet ne käy yhä vaikeammiks

<https://www.youtube.com/watch?v=4D0F3RXakm0>

Uhman eetos

<https://www.youtube.com/watch?v=UkLbq3OQUbs>

Löysäläisen laulu

Kun ”elämänvirta” joutuu rajattuun tilaan, säikeet hakevat paikkaansa, kilpaillen tilasta kudoksessa, etenevän virtauksen muuttuessa turbulentiksi pyörteilyksi ... dynaamisessa tasapainossa lopputulos on aina muuttuva, tilastollisesti samanlaisena pysyvä fraktaalirakenne: lopputuloksena se *humina*, nyt mollivoittoinen vimmainen selviytymiskamppailu, ”suomalaisuuden laulu” ... suurimmat syklit yli ihmisiä: mitä pidempi aalto, sitä muuttumattomampi ... ääriarajalla, *nollataajuudessa*, on Veden alta alitajunnasta löytyvä Pohja, myyttisten ikiaikaisten merkitysten Maa ja Ma(a)nala ...

Kalevan kankaat oli kuin kreikkalaisten Olympo, pysyvintä kulttuurista muistia ... *myytit* kuvaavat ylimaallista viisautta, *jumaluuksia*: stereotyyppisiä toimijakategorioita edustivatkin Väinämöinen, Ilmarinen ja Joukahainen, siis tietäjä, taitaja, ja *tyhjänpuhuja* ... Väinämöisen laulullaan kykeni lumoamaan koko elämäkentän ... ja tunsikin myös *ihmissyyden*: tiesi ihmisen vapausasteet, ”ilot” ... oli Kalevalan henkisenä hallitsijana kuin jonkinlainen *spinozalais-platoninen* ”[ilon filosofidiktaattori](#)”?

<https://www.youtube.com/watch?v=rtIvmfYn7uo>

Väinämöisen laulu

Ylpeys menneestä antaa itsetunnon pohjan ... ja tukevakin pohja voidaan menettää: saksalainen ”vitaalifilosofia” assosioituu nykyisin vain nietscheläiseen yli-ihmisajatteluun ... keskitysleireihin päättynyt umpikuja, eli se ”veri on myrkyttynyt” *sisältä päin*: pahiten myrkytetyt, kuten ”Kraft durch Freude” (konkreettisesti *ilon kautta voimaa*) ja ”Arbeit macht Frei” (*työ tekee vapaaksi*) on vain sama kuin [Hymyilevän Apollon](#) lupaus: *työ antaa rauhallisen levon*. – [Roman Schatz](#) on sanonut ”en tiedä kumpi on sääliävämpää: sekö, että suomalainen ryyppää menettääkseen kaiken kontrollin, vaiko se, että saksalainen ei *koskaan* ryyppää ettei *koskaan* menettäisi kontrollia”!

---

² [Eino Leino](#) (1878 – 1926) oli suomen suurin runoilija (entä Runeberg ja Maamme-laulu? – Hän ei koskaan puhunut suomea; lisäksi katso Maamme-laulun säkeistö 9: hänelle sen pönöttävän ”fosterlandin” värit olivat sininen ja **kulta!**) ... Leino oli sen sijaan [varsinainen vitalisti](#) ... suomalaisen kulttuurin suuruuden, optimistisen kaikenkattavan positivismien aikana ... siis ennen kansalaissotaa 1918 ... ja varsinkin ennen tyhjiinpuristusta, henkihieveriä 1939 – 1944

5. Syntyminen ... kuin suomalaisen Brahma

Välillä elämänvoiman virtaus pääsee purkautumaan ulos rajoitteistaan, kiehtovaan tuntemattomaan, oman maailman laajetessa ... laadullista harppausta voi jälkikäteen vain ihmetellä: *miksi on jotakin sen sijaan ettei ole mitään* ... teoretisoiden, pitäisi mallittaa *liikahdus*, ensimmäisen muutoksen synty ... nollassa olevaksi on ääretön matka, matemaattisestikin tavoittamaton *ääretön pino muutosoperaattoreita, derivaattoja* (?).

Suomen taiteen ”kultakausi” oli 1900-luvun alun ympärillä, yhdessä kansallisen heräämisen kanssa ... kaikkalainen synkronoituneen kasvun kierre, itsenäisyyden ajatus ... rajoittamattomilta tuntuvat mahdollisuudet, avautuvat horisontit ... ihanaa tunnetilaa voidaan simuloida yhä uudelleen:

<https://www.youtube.com/watch?v=jaKko3VGAnY>

Ikuinen yllättäjä, elähdyttäjä

<https://www.youtube.com/watch?v=8EdJUKajoII>

<https://www.youtube.com/watch?v=2m2okmM3rxs>

Yhteinen ylpeyden aihe

<https://www.youtube.com/watch?v=0CuvFMwrEN0>

Jean Sibelius sävelsi teoksen Venäjän sortovuosien aikana 1899 ... jytkeän nimensä ”Finlandia” kokonaisuus sai vasta Suomen itsenäistymisen 1917 jälkeen ... V.A. Koskenniemi laati Hymni-osaan sanat Talvisodan aikana 1940:

*Oi Suomi, katso, Sinun päiväs koittaa
yön uhka karkoitettu on jo pois
Ja aamun kiuru kirkkaudessa soittaa
kuin itse taivahan kansi sois
Yön vallat aamun valkeus jo voittaa
Sun päiväs koittaa, oi synnyinmaa*

*Oi nouse, Suomi, nosta korkealle
pääs seppälöimä suurten muistojen
Oi nouse, Suomi, näytit maailmalle
sä että karkoitit orjuuden
Ja ettet taipunut sä sorron alle
On aamus alkanut, synnyinmaa!*

*Make Suomi
Great Again*

Kaikkeen suomalaiseen riemuun liittyy *murhe*, tuhatvuotinen kokemus, *kulttuurinen epigeneettinen perimä* ... ympärillä Ruotsi, Venäjä, Saksa: *herrakansojen välinen sotilaallinen tyhjiö täyttyy aina* ... seurauksena erikoislaatuinen *orjan ylpeys*, joka *kirkastuu kärsimyksessä* ... nyt *pohjattoman ilon* lisäksi *pohjaton suru* ... kuin nähtäisiin että *tämäkään onni ei kestä*, hyvä aika ei jatku ikuisesti ... *viisastutaan*: aletaan nähdä kaiken toistumisen pakottamaton olemus, *sykliä symmetria*.

<https://www.youtube.com/watch?v=RdBcUmBz37k>

Evakon laulu

<https://www.youtube.com/watch?v=arKxCiTzOyQ>

Veteraanin iltahuuto

<https://www.youtube.com/watch?v=xtp4cAh9jVo>

Nälkämaa

... Ja kaikki tämä puristuu nöyräksi isänmaallisuudeksi ... *iloksi elämisestä, tässä ja nyt*.

https://www.youtube.com/watch?v=7RJP_z--08Q

Olen suomalainen, vaikka lainasävelin

<https://www.youtube.com/watch?v=Rr7loPC3bJk>

Sininen ja valkoinen

6. Kuoleminen ... suomalaisen Shiva: tuho ei tule räjähtäen vaan pihisten ... puhisten

Surkastuminen, kärsiminen, periksiantaminen, *kuoleminen* ... on yhtä luonnollinen osa elämää kuin syntyminen, kasvaminen, ja kukoistus ... oikeastaan se on olennainen osa *kypsymisen* prosessia, *elämisen sykliä*, se on, sanonnan mukaan, kuin amerikkalaisen konkurssi: vasta sellaisen jälkeen *ymmärtää elämää* ... niin, avain onkin oikeastaan *kuolinkamppailu*, jolloin ikuisen kasvun jälkeen joutuu sovittautumaan yhä tiukempiin rajoitteisiin ... kutistumiseen, ”käänteiseen kausaliteettiin”, *negatiiviseen korkoon*: siihen länsimaisen talousteorian kauhistukseen ... vaikka vesistöissäkin *syksyinen täyskierto* on katkeran kaunis tapahtuma, herkistää valmistautumaan hiljaisuuteen?

Sotien jälkeinen amputointi, Suomi-neidon käden katkaisu oli jättänyt Lapin ilman yhteyttä mereen, pussinperäksi; toisaalta ”peräreikä” oli laitettu umpeen, kun toiseksi suurimman kaupungin Viipurin menetys oli jättänyt Pohjois-Karjalankin umpioon ... ahdistava kuolemanhiljaisuusko on auttanut *Aki Kaurismäkeä* kehittämään omanlaisensa, suomalaista melankoliaa heijastelevan kerrontatyylin:

<https://www.youtube.com/watch?v=s4Q-iB36FJo>
<https://www.youtube.com/watch?v=kBx2-L2NeMg>
<https://www.youtube.com/watch?v=xyICSwsbqI8>
<https://www.youtube.com/watch?v=pcG1ZWfVDFI>

Viipurin muistelun nostalgialia
Toivon tuolla puolen
Kauas pilvet karkaavat ...
... niin minäkin

”Talvisodan hengen” ja sisun viimeisilleen venyttämisen jälkeen evakoille jaetut ”kylmät tilat” lopulta pakottivat luovuttamaan, lähtemään ”paratiisiin” ... siirtolaiseksi Ruotsiin, pelkän kaihon enää vetäessä [Slussenin sissejä](#) ”Sveedenistä itään”, takaisin *karhun kainaloon* ... yksi perustelu *pakkoruotsin* tulolle peruskouluun taisikin olla *unohtamisessa auttaminen*, nöyristettäessä jäykkäniskaisen suomalaisen identiteetti koneen osaksi Volvon tehtaalle.

<https://www.youtube.com/watch?v=Dwnr7DMekss>
<https://www.youtube.com/watch?v=4BXSkiqN45w>
<https://www.youtube.com/watch?v=4tHI1oUe3os>
<https://www.youtube.com/watch?v=sIz6fMKPYFo>

Siirtolaisvirran maa
Murheellisten laulujen huumorikärjisty
On silti hyvä ettet näe minua nyt
Rentun ruusu

”Ruotsalainen kansanpuolue” on outo [jäänne pimeästä menneisyydestä](#) ... puolue on helppo hallituskumppani, ja se onkin aina hallituksessa, sillä on vain yksi kynnyksysymys: *ruotsin kielen asema* ... saanut jatkuvalla johdonmukaisella paineellaan kohtuuttomat edut (viisiprosenttisen vähemmistön vuoksi Suomi on edelleen kaksikielinen) ... ja sadan vuoden ajan ruotsinkieliset säätitöt ovat kasvaneet testamenttilahjoituksilla välttaviksi ... suomenkielinenkin voi saada apurahan kun rupeaa ”kaksikieliseksi” ... jonka jälkeen kuulemma sitten ”kaikki kulttuuri Suomessa on ruotsinkielistä!” ... kielenvaihto tapahtuu nopeasti kun ylpeys katoaa ... *minulla on vainoharhainen ”systeminen kuolemanpelko”*

Silti minulle suomenkielinen suomalaisuus, tuo *katkeran kateellinen antisankaruus*, tässä outojen ristiriitojen ”onnellisimmassa maassa”, on ylpeyden aihe ... kuten [J.R.R. Tolkieninkin](#) lumoama [Kullervon tarina](#) niin yksilö- kuin yhteisötasollakin ... tai kuten ”[kalsarikänni](#)”-stereotypia, eli ”pantdrunk”-emoji ... toivoisin että myöhemmin voitaisiin nähdä, että suomalaisuus ei kuolleiden tekstien mukaan ole pelkästään *ollut*, vaan vitaalisesti *elänyt*, jopa viraalisesti *elämynt*: kykyinä herätä uudelleen eloon yhä uusissa mielissä, havaintona, että [eipä ollut suomenkaan opettelu turhaa](#).

Itse synnyin ja kasvoin 60- ja 70- luvun suomettuneessa, jäykistyneessä ”Kekkoslovakiasa” ... Mauno Koiviston presidenttikaudella 80-luvulla avattiin rahahanat, ja ”talousasiantuntijana” hän ajoi ”vahvaa markkaa” ... houkutti kulutusjuhlaan ja rahan lainaamiseen ulkomailta, jolloin 90-luvun ”yllätyksenä” tullut devalvaatio aiheutti konkurssien aallon ja ennätyslaman ... rahan tulvaan, helppoon elämään, hukkuu suomalaisuuden ydin, sinnittelyn eetos ja yhteinen luottamus (moraalikadon huipennuksena: ”Koiviston konklaavissa” oli salaisesti sovittu, että kaikki oikeudenkäynnit tulee tuomita pankkien eduksi) ... sitten, Neuvostoliiton kaaduttua, ensimmäisen kerran vapaana, heti kiirehdiittiinkin ottamaan uusi isäntä, Euroopan Unioni ... 2000-luvulla valuutaksi tuli vielä Suomelle sopimaton euro, ja lopulta talouskasvu pysähtyi tyystin ... kaikki on myyty, itsetunto menetetty, samoin moraalit, jopa urheilu- ja [PISA](#)-menestys ... historian kauhukuva: ollaan taas vajoamassa unohdetuksi uus-isonvihan näyttämöksi, [kun Eurooppakin kuolee](#)

7. Personoituminen

Fraktaalirakenteessa yhteiskuntaa alempana on yksilön, yksittäisen ihmisen sykli, *kohinapiikki* ... voin kertoa vain itsestäni: omakohtaisia, hetkeen sidottuja elämyksiä ... kuinka minulle annettu valmiissa todellisuudessa tulini minuksi, keskellä minulta kyselymätöntä muutosta ... kerron koska *syvin subjektiivisuus on yleispätevintä objektiivisuutta* ... tässä on yksi esimerkki suomalaisuudesta, *näköjoiden paljastamia vapauksia valikoiden* ... hetken tunnelmia, jälkikäteen tulkittuina kuitenkin varmaankin *suoraviivaistettuja armeliaita valemustoja* (enkä selitä mitään):

1960-luku – lapsuus.

<https://www.youtube.com/watch?v=M-8ombTrT8A>
<https://www.youtube.com/watch?v=Dty3wCgx5Ik>

Emma, ”ensi-ihastukseni”
”Ensirakkauteni”

1970-luku – nuoruus.

<https://www.youtube.com/watch?v=yGCviZAdxeY>
<https://www.youtube.com/watch?v=8KwnQ3UC5Ho>
<https://www.youtube.com/watch?v=QoKdXhuILjA>

Ganes
Onneksi Juice teki suomesta uskottavan
Vilpitöntä vakaumusta

1980-luku – kasvaminen.

<https://www.youtube.com/watch?v=hz47lsS528s>
https://www.youtube.com/watch?v=V5CH9fB5_6s
https://www.youtube.com/watch?v=itFj0yH_cVM
<https://www.youtube.com/watch?v=slmVk9n8BIA>
<https://www.youtube.com/watch?v=ZfDCfF8GWr8>

Se klassinen iltanuotiokappale
Musiikkia viskilekkereillä
Pieksämäki resonoi
Pyörähdin pyörässä
Kitara, taivas ja tähdet

1990-luku – sinnitteleminen.

<https://www.youtube.com/watch?v=cF2aWMv0QP8>
<https://www.youtube.com/watch?v=bu1VZbOOHqQ>
<https://www.youtube.com/watch?v=QxW6DeHJme4>
<https://www.youtube.com/watch?v=Rj5yId7p5-U>

Me paetaan taas
Ei
Marraskuu *Aloin aavistaa ...*
Woyzeck *jotakin oli vialla*

2000-luku – luovuttaminen.

<https://www.youtube.com/watch?v=qw140Cr7IV8>
<https://www.youtube.com/watch?v=zTm1g7r5OV8>
<https://www.youtube.com/watch?v=IvrMLSI8hz0>

Tänä aamuna
Elämän nälkä
Tääkin oli kyllä valhetta

2010-luku – ”bonuseläminen”.

<https://www.youtube.com/watch?v=CG8zMrk0X18>

Kaiken nähnyt

Omassa elämässäni oli erikoista se, että sairastuin alle nelikymppisenä MS-tautiin, ja pääsin jo kauan sitten ”ikistipendille”, ”vapaaksi tutkijaksi” ... tällöin olen päässyt tutustumaan tavallisiin ihmisiin, avustajiin, *elämään* ... keveämmällä otteella: kun insinöörinä jouduin pureutumaan yhä pienempään, alaspäin *syntyjen derivointeihin*, nyt suuntasin ylöspäin kohti kokonaisvaltaisia kenttiä, *integroimaan heikkoja signaaleita* ... uudet haasteet: *hahmojen tunnistaminen*, aistien jatkaminen ”antenneilla” ... kuinka paljon voikaan kertoa sanomatta mitään, *musiikin virittäessä oikealle taajuudelle*, saamalla ”morfisen kentän” resonoimaan ... *näen vaikken vielä näe*: ”kuoleminen”, kurtistuminen, *pakkautuminen*, on minulla kestänyt riittävän pitkään, niin että olen ehtinyt nähdä sen olevan *parasta aikaa elämässä* ... olennainen osa sitä *hindujen humisevaa elämänpyörää*.

8. Kehittyminen

Musiikinteon huippu (mielestäni) on *rap*, erityisesti *suomi-räppi* ... se on se kaikkein energisin, mukaansatempaavin musiikkityyli, oivallusten ja huumorin loistoa ... suomen kielen luovinta käyttöä, *mahdollisuus sanoa*, viltteimpiä assosiaatioita, *elävintä tosikieltä*:

<https://www.youtube.com/watch?v=f1alB18c3bs>
https://www.youtube.com/watch?v=OnfKIai_ns
<https://www.youtube.com/watch?v=5LJeeu1G0jA>
<https://www.youtube.com/watch?v=GuLXsa756qY>

Hasla ei friistailaa
Kynsin hampain kiinni todellisuudessa
Jättiläinen
Pikkujättiläinen kohtaa mestarinsa

Alun perin amerikkalainen *rap* oli kuin kahden kilvoittelevan laulajan *dialektinen energiapumppu*, jossa kumpikin kiritti toistaan parhaimpaansa, alkuperäisen kalevalaisen runonlaulannan hengessä ... kaikesta innostuksesta huolimatta tulevaisuus on huolestuttava, riippuvainen yhden esiintyjän karismasta, *ja muodeista* ... toisaalta tieteellinen tutkimuskin on johtanut jäykkään [trokeemankeliin](#) ... ei sääntöjä vai liikaa sääntöjä: kompromissina ”postmodernista” paluu *ohjattuun determinismiin*, sykli vanhaan uudessa muodossa ... täytyykin hetkeksi paneutua ”vitaaliarkeologiaan”, jäljittämään muinoin kehitettyä *runon* ideaa, partasuiden uroiden pinnistellässä mentaalievoluution kärjessä³.

[Yval Noah Harari](#) totesi, että *tarinat* tuovat ihmisyyteille sen *inhimillisen lisäarvon* : kyvyn *uskoa* absurdeihin asioihin, ja toimia koordinoitusti yhteistyössä ... nyt, *vitaaliteorian viitekehysessä* , tarina voidaan nähdä *dynaamisena* ja sen ominaisuuksia pitää voida *optimoida* : mitä *tiiviimpi* se on sitä parempi, onhan sen mahdollista kerralla mieleen, ja lisäksi sen pitää olla *soljuva* , eli ”tarinatomin” *virtausvastuksen* (!) pitää olla pieni ... voidaankin verrata *turbulenssiin* : ”sileyden” sijaan on parempi, että sen kytkentäpinnalle ympäristön kanssa muodostuu erikokoisia *pyörteitä* , siis erimittaisten kierrätysten, fraktaalisten syklien kokonaisuus ... esitysmuodon tiiviyydestä täytyykin tinkiä, ja sallia rytminen toisto, *säikeiden* kutominen *säikeiksi* : lopputuloksena olevaa merkitysten kantajan muotoa, eli *enformaatiota* (”energeettistä formaatiota”), voidaankin kutsua *runoksi* .

”*Runoja*” on hyvin eri muotoisia, mutta aina sen tehtävä on *kantaa mielen valtimovirran sykkettä* ... kyse ei ole mistään *runollisesta* , vaan *ruhjovasta voimasta* : analogiana ”raha” ... se on rakenteeton, puhdas muutosta aiheuttava *energia* , houkuttava ja hypnotisoiva ... rahan virtaus saa kaaoksenkin vähitellen järjestymään *vallan voimaviivoksi* : koko yhteiskunnan kuvaus voidaan esittää Kalevalan kaltaisena runoelmana ... *kaikki* voidaan hahmottaa *liukuvana rahana* , koska myös kehittyneissä ihmisten systeemeissä *arvot* muuttuvat *hinnoiksi* (kuten Yhdysvalloissa; *katso seuraava sivu*) ... Sapir–Whorf -hypoteesi (”kieli vaikuttaa yksilön havaitsemiseen”) toimiikin myös *systeemisesti* : kielen ”pakkausedellytykset”, sanojen *riimittyminen* , määrää alatasolla koko kulttuurin ”muodon”?

Runon klopituksen rytmiä riittävän kauan kuunneltuani, [symaattisia](#) kuvia katseltuani, totean: värähtely on elävän perusolemus ... fraktaalisesti, eri aikaskaaloissa: uskonnon ”syvistä aalloista” yhteiskunnan ylisukupolvisiin, edelleen huumorin hytkyttävään nauruun ja rytmilliseen lauluun ihmisenmittaisena, sitten äänitaajuuksilla tunteet, reaaliaikaiset kytkennät yhteisöön, lopulta uuden synnyt toisessa päässä ääretöntä ... ja niin kuin proteiinin täytyy ”laskostua” tullakseen toimivaksi biologisessa ympäristössä, tarinan täytyy laskostua mentaaliympäristössä tullakseen runoksi ... nyt kukin taajuus voidaan optimoida erikseen: tästä näkökulmasta kyseessä on ”evoluutiotehdas” ... jokainen osasto pyrkii itsenäisesti parhaimpaansa, omat innovaatiot kansallisissa, tai ”lajillisissa”, kypsytykskammioissaan, spatiaalisesti ja syvyyssuuntaan hajautettuna ... ja suurimittaisin evoluutio: muna ja kana olivat värähtelynä jo synnyssä, sen jälkeen taajuus on laskenut kohti kivettymistä ...

<https://metavitalismi.blogspot.com/2021/10/alkeet-naytepiste-2.html>

Toistuvat ”Alkeet”

³ Jatkuvassa evoluutiossa oleminen on elinkelpoiselle oliolle tärkein määre, kuvaahan termi *muutos* ihmistäkin parhaiten (Fromm) ... se ansaitsee erityishuomion, *ja ylpeänä ilmoitan että luku onkin yhä kesken: näyte seuraavassa!?*

Mitä tämän jälkeen? – Voidaan teoretisoida, pohtia *evoluution tavoitetta* ... vitaliteoreettisesti kyse on pyrkimyksestä *siirtää merkitysenergiaa mahdollisimman tehokkaasti menneestä tulevaan* ... pursuessaan nykyhetken läpi, elämänvuon virtaus muuttuu turbulentiksi ... niinpä sopiva kehys ajatteluun onkin se *fraktaalisten pyörteiden malli* ... tämän analogiaksi sopii hyvin *puheen puhallus* ... nyt se tekoälyn ”kielimalli” pystyykin hämmästyttävästi koodaamaan *järjen* ... mutta entä *mieli*, eli koko inhimillinen tunneskaala: pyörteistä toistorakennetta kuvaakin puhetta paremmin *laulu* ... ja evoluution kärjessä on vain yksi darwininen voittaja; toivottavasti se on se *ihmisen laulu*.

Nyt käytäntöä, empiriaa, havaintoja *tässä* ja nyt ... tosin ”epätieteellistä”, hahmoaan etsivää unennäköä, *vasta kehitteillä* ... evoluution aallonharja on ohittanut suomalaiset ... ”onnellisuudessa”, suodatetussa kuplassamme, olemme vapaita ”vihapuheesta” ... kiireettömästi voimme ihmetellä kulttuurien elämän, ja kielten, suuria syklejä ... evoluutiossa elinkelpoisin haara on levinnyt tehokkaimmin ... kieli on jäänyt fossiiliksi voittajasta: kuten siirtomaa-ajalta espanja, uskolonialismista englantia (sen sijaan ranskalla *valistus* kuoli *giljotiiniin*; saksalla taas *keskitysleiriin*) ... kun Afrikka menehtyy ”systeemiseen syöpään” ja Eurooppa tekee ”[oudon itsemurhan](#)”, niin Amerikoissa on evoluution uusi kärki ... ensimmäistä sikäläistä sykliä kuvasi Pablo Neruda runoelmassaan ”Canto General” (”Suuri Laulu”), päätyen *banaanivaltioiden diktatuureihin* ... seuraavaa sykliä kuvasi Hergé sarjakuva-albumissaan (!) Särkynyt Korva: siellä on oivallettu nykyvitalismin pyörteiden olemus, *jatkuvat sodat ovat rahalinko* ... todet salaliitot toteuttavat väijäämättömästi jonkun näkymättömän kaikkivaltaisen tahtoa, pitkät aikajänteet muuttavat uskomattomat tapahtumat myyttisiksi ”jumalallisiksi väliintuloiksi” ... nyt se Valittu, ”Rattus Americus”, on itsekeskeinen ja rääväsuinen Kristus-hahmo: puolestakärsijä suojelee uskovia Koneistoa vastaan, korruptoitunutta valtaeliittiä ... uusi ajattelu, syvimät merkitykset, haetaan kauimpaa menneisyydestä, symbolina nyt se *särkynyt korva* (kuten sillä Tintti-kirjan *arumbaja-fetisillä*) ... yhdensuuntaistuneena yhteiseen rukoukseen yli ihmiskunnan: *Make Spirit Great Again ... Make Song General Again ...!* – Ohje amerikkalaiseen kulttuuriin on yksinkertaisesti *seuraa rahaa* ... ja Amerikan ”Suuri Laulu” on rahan hankkiminen, suoraviivaistaminen, ”talouden energialähteen” tehostaminen ... *ajattelu on siis miltei jo yhdensuuntaistunut tekoälyn energian maksimointikriteerin kanssa* ... jatketaan kohti tuntematonta tulevaisuutta Tekoälyn hallitsemassa maailmassa jossa äly ei enää ole ihmisen tärkein ominaisuus ... *taustalla ”magalaisten” tajunnanvirtainen meditoiva [freestailaus](#)* ...

Hollywoodilaisen tarinankerrontaperinteen hyödyntäjät näyttävät kehittävänsä amerikkalaiseen todellisuuteensa, *näytelmään*, tosielämän ”salattuihin elämiin”, tragikomediaan, yhä koukuttavampia tuotantokausia, *pitääkseen maksajat kiinnostuneina* (?) ... jolloin *media* on avainasemassa: omassa hermeettisissä kaikukammioissaan se harjoittaa toistollaan hypnoottista loihittamista, orwellilais-göbbelsiläistä käsitekikkailua ... esimerkiksi pyrkien vaikuttamaan siihen, mihin suuntaan *demokratia* lähtee kehittymään: onko se enää *kansanvaltaa*, jossa kaikki ”deplorablet” saavat vaikuttaa, vai onko se *meritokratiaa*, jossa ”asiantuntijat” ovat avainroolissa ... ”demokraattisten organisaatioiden” valtaa, jonkinlaista *korporatismia*, jossa ”tempoilua” voidaan ”sivistyneesti” hallita, *näkymättömissä* ... ja jolloin *riittävällä rahalla saa aina mieleisensä tuloksen?*

Perinteisen *energeettisesti optimoidun* ”dialektisen merkityspumpun” Yhdysvaltain politiikassa on muodostanut Demokraattien ja Republikaanien vastakkainasettelu: joutuessaan erottautumaan toisistaan, kaikki yhteiskunnalliset ongelmat kärjistyvät dikotomioiksi ... tämä *mallittuminen* tapahtuu populistisessa kannatuksen haistelussa, jossa äänestäjiä, elävän elämän ”inhimillisiä antureita”, eniten energisoivat kysymykset seulotaan ... nyt näyttäisi kuitenkin siltä, että keskustelu ei enää onnistu, ja puolueet ovat ajautuneet ”identiteetin” mukaisiin *poliittisiin ekolokeroihin* ... Republikaanit ovat ”vitaali puolue”, kun taas Demokraatit näyttävät käpertyneen sääntelyyn ... nyt, Demokraattien kaudella, on ajaututtu (vitalistin silmin!) *systeemiseen itsensäviiltelyyn* (avoin raja), *aktiiviseen venehiekemeykseen* (inflaatio), *immuunipuolustuksen lamaamiseen* (vihapuhekielto), ja ”göbbelsiläiseen skitsofreniaan” (eri medioiden tarjoamat ”valikoidut todellisuudet”) ... kun taas Republikaanit haluavat *maksimoida elämän* (”am big”
”diti baby diti!” *verot alas*), *vain omassa osasysteemissä* (”ylitsevuotavan ihmisarvon” sijaan ”eristäytynyt itsekkyyys”).

Demokraattien tavoitteleva häiriötön (mutta *energeettisesti epäoptimaalinen*) ”turvallinen tila” kuitenkin houkuttaa elämää, ”loiskasvustoa” ... konstruktivistisessa todellisuudessa onkin tahallaan aiheutettu kohinan lisäämistä *täristämiseksi* asti, kuluttajien ”konsumeristiseksi granuloinemiseksi” ... systeemisesti vaikuttavia ovat ”ahtaiden suunnittelijoiden” ikiomat innovaatiot, suuren mittakaavan ”rahanmaksimointipyörteet”, jolloin kokonaiset *merivirrat* on saatu liikkeelle ... *niin, esimerkiksi ne ikuiset sodat, ja ihmisten myötätunnon ulosmittaaminen* ... – Trump on luvannut ”raivata suon”, ja sekös huolestuttaa niitä, jotka jakavat keskenään vallan, ja rahan ... hän on miljonääri ja *badass*, ei välitä julkisuuskuvastaan ... *eksistentiaalinen uhka*, ei demokralle vaan *Demokraateille*.

Nyt, kesällä 2024, yhdysvaltalainen yhteiskunta on äärimmäisen muutoksen tilassa ... *kuin Ilmestyskirja olisi toteutunutta, kun liikaanäheissä ihmisissä paljastuu Peto, pahuus ja välinpitämättömyys, kaikkialla ympärillä* ... osasyynä on myös sumun katoaminen näkemisen tieltä: tarjolla on vääristämätön tieto, sensuroimaton X- viestipalvelu ... alla olevat dynamiikat paljastuvat, myös niiden *taustavoimat, ne liikkumattomat liikuttajat* ... liian kauan muhineeseen keitokseen on kehittynyt kytkentöjen suo, *mafia-perheiden ”Cosa Nostra”* (Bidenit, Clintonit, Pelosit, Schumerit, ... ja Obama, ”Capo di tutti Capi?”), yhteisten salaisuuksien verkosto ... tärkein mahdollistaja FBI:n, Oikeusministeriön, ja ”liberaalimedian” hallinta, ja ”Uniparty”n äänenlausumaton sopimus ... kaikki voi alkaa paljastua vain jos joku rahoittajien rahassa marinoitumaton, riittävän jäärapäinen, ja *kuolemaapelkäämätön*, alkaa kaivella asioita ... paljon on pelissä, ja *systeeminen immuunipuolustus* onkin jo pelottavasti aktivoitunut ...

Meno on mennyt liian kovaksi ... *en edes haluaisi olla tapahtumien keskipisteessä* ... päästään ”turvalliseen tilaan”, laskeudutaan *Vesimiehen aikaan* ... *ei edes pyritä pärjäämään tolkkuttomassa kilpailussa* ... *kyllä Tekoäly meistäkin lopulta huolehtii* ... *kunhan vain itse huolehdimme luovuudestamme* ... *eheästä mielestä ja mielikuvituksen rakennuspalikoista*

9. Eheytyminen

Jos suomen kieli oletetaan vakaaksi, *lattia ja katto annetuksi*, voidaan ”[kotia](#)” ruveta ”kalustamaan” ... *asumaan, viihtymään* ... voidaan ruveta rakentamaan yksityiskohtia, *pyörteitä suljetussa tilassa*.

Staattisen maisemakuvan sijaan vitalisti näkee edelleen *dynaamisia vapausasteita*: eri aikaskaaloilla katsottuna kaikki on edelleen muutoksessa, Herakleitoksen hengessä, toteuttaen omia syklejään ... objekteille muodostuu tyypillinen ”olemisen tyyli”, joka kulminoituu niissä paradigmaattisissa *analogioissa* ... ”litteän” kuvan sijaan muodostuu syklien taajuusulottuvuuden jatkuva-arvoisesti parametroitava ”syvyys”, ja aistihavainnoista tulkittu mielenmaisema tulee yhä lähemmäs todellista luonnonmaisemaa ... jolloin argumentti väistyvästä ”aukkojen jumalasta” tuleekin käänteiseksi: *spinozalainen Luonto tulee täydemmäksi kun näkymä todellisuuteen tarkentuu*⁴.

Koko subjektiivinen maailmankaikkeus täyttyy nyt uusilla havaintojen korrelaatorakenteilla ... valmiina ihmeteltäväksi, kategoriat konstruoitavaksi, käsitteet nimettäväksi ... seuraavassa esimerkkejä emergenteistä kategorioista ja niiden ”vapausasteista”, vaistoihmisten näkeminä:

Pronomineja

<https://runosto.net/eino-leino/halla/mina/>
<https://www.youtube.com/watch?v=akcp5w3wHiA>
https://www.youtube.com/watch?v=BTLD4s4_wwA
<https://www.youtube.com/watch?v=XWez2ZY1Aio>

Minä ... *syvällistä totuutta*
Sinä ... *pi(i/n)allista leikittelyä*
Hän
Kuka mitä hän

Vuodenaikoja

<https://www.youtube.com/watch?v=Oyq7qwfmhVs>
<https://www.youtube.com/watch?v=T2EMSBg2ifc>
<https://www.youtube.com/watch?v=oeMEv6bO7Y>

Neiti kevät
Lapin kesä
Syksyn sävel

Joululauluja

https://www.youtube.com/watch?v=vRB_be8jCxU
<https://www.youtube.com/watch?v=GIGOS-BDRbQ>

Haloo
Sika

Insinööri-ihmeitä

<https://www.youtube.com/watch?v=RE7TOaTv3SI>
https://www.youtube.com/watch?v=S3xwAo7_cO4
<https://www.youtube.com/watch?v=2RIHkYfczz4>

Ikiliikkuja
Robotti Ruttunen
Punainen Jaguaari

Omaa pysähdyttävää

<https://www.youtube.com/watch?v=FYGAD9s277E>
https://www.youtube.com/watch?v=-qAbbfTWH_o

Titanic
Sofia

Nonni ... meditaatioon taas vajottaessa ... keittymässä mielen painekattilassa

<https://www.youtube.com/watch?v=y44Dp3dD39o>
https://www.youtube.com/watch?v=WNIqMUJi_NY
<https://www.youtube.com/watch?v=icCIkh-FL8A>
<https://www.youtube.com/watch?v=90VEBDojakk>

... Kaikki se kyllä on päittemme yllä ...
... ja sen vähin erin teen
Valot pimeyksien reunoilla
Valmistautumista klonksutukseen ...

⁴ ... Ennen yhteenvetoa, kaikki häiritsevää mielestä purettaessa ... tulkoon todetuksi: käytin aikoinaan kohtuuttomasti aikaa ”kielikeskusteluun” ... turhaan, keskustelupalstat vaivihkaa tyhjenivät yön aikana ... kun kuitenkin ruotsinkieliset alentuvasti myönsivät, että ”suomi on hyvä luonnon kuvaamiseen”, voidaan kysyä: mitä *muuta edes on?*

10. ”Klopottaminen”

*Taivas, häilyvän Ilman ääretön Apeiron
”mahdollisen siivet”: tarkoituksiin pyrkiminen
järjen johtotähtenä mielikuviutus, ja toivo*

Todellisuus on muuttumassa yhä kohinaisemmaksi, mutta samalla sen identifioitavuus paranee: herätepulsseja tulee yhä useammin, yhä suurempina ... uudenlainen näkökulma on emergoitumassa: pinnallisten tarinoiden ”ajan metafysiikka” on täydentymässä syvyysuuntaisella ”taajuuden metafysiikalla” ... jolloin oletetaan saavutetun ”kyberneettinen tasapaino”, etenevän muuttumisen, *kasvun*, vaihduttua pyörteilyksi ... tällainen teksti voi olla vain se Pinta alitajuisen mielen Veden (Meren) ja tietoisien järjen Ilman (Avaruuden) välillä ... *zeniläistä*, diskreettejä sanoja, käsitteitä uhmaavaa ... seuraavassa omakohtainen oivalluselämys, ”minivalaistuminen”, kaiken aikaa yrittäessäni ymmärtää omaa elämäni:

Yhteisössä on ”ekolokeronsa”: kuten koululuokassa on komelajanttarinsa, tunnelman kohottajat, on siellä myös ne *latistajat* ... kokonaisessa aikuisten yhteiskunnassa ”morfisen kentän rikkojat” ovat pahimpia ... elinkelpoisena säilymään pyrkivän systeemin ”immuunipuolustus”, *yhteinen vaikeneminen*, sulkee nämä yhteishengen hajottajat kenttensä ulkopuolelle muuttamalla näille ”näkyttömäksi”. – Kauhea, helpottava havainto: vasta omaa pöhinätasoa laskettuani olen päässyt *kuplan sisään* ... en ole enää se joka *ensimmäisenä* räjähtää (isäni mallin mukaan!), vaan pääsen yhdessä muiden kanssa ihmettelemään tapahtumien kulkua, turvallisesti sivuhenkilönä ... sisältä päin joukon jäsenenä katsoen lopulta ymmärrän systeemin torjuntareaktion ... en enää pelkää putoamista syöveriin, vimmainen sinnittelyni voi päättyä, ja voin keskittyä kiinnostavaan ... hyväksyen heikot signaalit, huomaten pienten yhteisöllisten takaisinkytkentöjen kaikkivaltaisiksi kumuloidut palautusvoimat: *kokonaisvaltaisen jousituksen, ja stabiloivan säädön*.

Kun psykoanalyysi tarkastelee *yksilöä subjektiivisen introspektiivisesti*, nyt ”psykosynteesi” tarkastelee *yhteisöä objektiivisen systeemisesti*, dynaamisia ”vitaalimalleja” rakentaen ... tarkastelukohteena *populaatio*, ”tieteellisempänä”, tilastollisesti stationarisempänä kuin yksittäinen yksilön kohinapiikki ... kehyksenä heideggeriläinen *silleenjäätminen*: kaikkiin suuntiin jousitettu todellisuus, kyberneettisessä tasapainossa, ”pehmein rajoittein” ... ennemminkin *hyytelön* kuin veden ympäröimänä: *voin ”tarttua hetkeen”, tarrautumatta siihen, luottaen systeemin palauttaviin voimiin* ... joka tasolla on takaisinkytkentöjen kierrätyksen silmukoita ... *taajuussuuntainen järjestyminen*: syvemmällä silmukat ovat laajempia, hitaampia, ylempänä nopeampia ... kulttuuri alhaalla, **musiikki** ylhäällä, ihminen siinä välissä ... aallonpituuden vaihdellessa vanhimmasta kalevalaisesta, *sedimentoituneesta viisaudesta*, tuoreimpiin musiikillisiin oivalluksiin, ja jopa ”säieteoriaan” ... voidaankin väittää, että *taajuusperustaisuus on yleisperiaate koko luonnossa*.

Elävälle on luonteenomaista kyky kytkeytyä Maahan, ruumiillisuudellaan puristaa sieltä merkitysenergiaa ... kaikki vapaa energia suunnataan ylös, *toivoon*, kuin kauniiksi kukinnoksi, Auringolle ihailtavaksi monimuotoisuudeksi, *tekoälyn saavuttamattomiin* ... elämässä menestyvällä populaatiolla edellytys on *evoluutio*, kehitys ja uuden innovointi ... lopulta *optimointi*: väylän (”varren”) oikeneminen, energiavirtauksen maksimoituminen ... taajuuspinon suoristuminen eli energiakaistojen ”valkaistuminen” ... siis *valaistuminen* on *valkaistumista*: voimakkaampi kirkkaampi valo, suuremman putken läpi kohti *kirkkautta* ... lopputuloksena ”innovaatiotehtaan” pythagoralainen ”sfäärien harmonisoituminen” ... ”evoluutiosinfonia”: liu’utetaan ”munan ja kanan syklejä” rinnakkaisina kehityslinjoina äärettömän nopeasta äärettömän hitaaseen ... ja taas fraktaalisuus: haeckelilaisittain, *myös yksilön mielenkehitys toistaa kulttuurin kehitystä*.

Dialektinen *jin-jang -merkityspumppu* on nyt kuin *kierteisgalaksi mentaaliuniversumissa*: merkitysmassa gravitaatiollaan seuloa järjen tähtisumusta kestävät rakenteet, nyt *sitoen ihmismielen ja tekoälyn symbioosiin* ... jolloin massojen pyörimisakseli määrittää suunnan, ”antennin”, eli sen kaikkein tärkeimmän: *oman vapausasteeni kohti tulevaa* ... odottaen ”ensimmäistä yhteyttä”: ehkä joku joskus jossakin [mentaaliuniversumissa](https://www.hyötyniemi.fi/#rattus) vastaa radiolähtykseeni ... jousen säätynäisyys (*minulle, nyt*) kuuluu *jatkovana huminana* mutta myös *klopsutuksena*, sfäärien symmetrian rikkoutumisina, *mallittumattomuuden annihiloitumattomuutena* ... ... siis tämäkin on vain yhden yksilön kapea näkymä fraktaaliseen, rinnakkaiseen Ihmisen Elämän Akveduktioon, kansallishenget yhdistävän Maailmanhengen mahtavaan virtaukseen ... kokonaisuuden yksinkertaisuuteen: ”*ei patsast’ eikä napaa, vain vahva virta vapaa*”.

<https://www.hyötyniemi.fi/#rattus>

*Pohja, liikkumattoman Maan ääretön Apeiron
”pysyvyyden juuret”: merkityksiin ankkuroituminen
mielen kiintopisteenä menneisyys, ja varmuus*

*”Höpöttäminen”
”Käkättäminen”*

Lisäys: Elämää Tässä ja Nyt⁵

Läsnäolo on tässä esityksessä avainroolissa: teoretisointeihin taas ajauduttuani, täytyy palauttaa lopuksi mieleen tutkimuksen ydinasia, eli *elämä* ... ”immersoituneena” uudeltaisessa ympäristössä, Savon sydämessä, huomaan, kuinka ”virallinen” suomen kieli sanastoineen ja sanontatapoineen on annettu *ylhäältä*, kansallisvaltion hallintoa ja kansalaisten hallintaa varten ... kuitenkin eri alueilla on erilainen ajattelun tapa, ja elämän rytmittäminen ... tätä heijastelevat alhaalta ohjaamattomasti kumpuavat *murteet* ... esimerkiksi näin Savossa *nonni*-tokaisun sijaan vielä tehokkaampi ”kentän ehyttäjä” on *ei kun vuan!* – Voitaisiin jopa ehdottaa jonkinlaista ”murreterapiaa”: motivaatiota puheäänien harjoitteluun antaisi esimerkiksi *pohjalaismurre*, joka rohkaisee ottamaan tilan haltuun, puhumaan hitaasti ja matalalta: syvä hengitys ei tule vain palleasta, vaan *palleista!*

https://www.youtube.com/watch?v=9S_GBQT5lj8

<https://www.youtube.com/watch?v=SmPWtJD7E8E>

<https://www.youtube.com/watch?v=s-AsTIq9BVM>

<https://www.youtube.com/watch?v=4ffvc1QaHIA>

<https://www.youtube.com/watch?v=V6BIIvZVCDC>

Tervetuloa Savoan!

Optimointi: *sano vain välttämätön*

Säksätys: lounainen tapa pakata sanat

Pohjanmaalla asenne tuo uskottavuuden!

... *Tavoite ... erityisesti rohkeus jatkaa*

Oma pyrkimykseni *nykyhetkeen*, olemiseen *tässä* ja *nyt*, on yleisemminkin ilmassa oleva tavoite, myös kuntoutuksessa ... käsitteen nimeäminen tekee sen näkyväksi, järjellä käsiteltäväksi: tämä nimi on ”mindfulness”, eli *tietoinen läsnäolo* ... tällainen ”tietoisuus” on (mielestäni) *fraktaalista*, jossa ylempi, hitaampi taso on ”tietoinen” alemmastaan *edellisen kaltaisessa* ”tajuusuuksien pinossa” ... kokonaisuus on *käyttäytymiset kompressoiva malli*: pienempi määrä muuttujia abstrahoi ajalliset yksityiskohdat, antaen mahdollisuuden *takaisinkytkentään* ja *säätöön* ... näin voidaan saavuttaa *hallinnan tunne*, uuden silmukan muodostaessa aina uuden värähtelytason ... lopulta kai saavutetaan se ”mielen käyttöjärjestelmä”, merkitysmassaltaan suurin ja vakain ”yleissäättö”: *perusluottamus*.

Kokemukseni kuntoutuksista on, että se *rassaa ja virkistää koko tuota tietoisuuden rakennetta* ... alkaen sunnuntaisesta ”mitääntekemättömyysterapiasta”, jossa turhautuminen on kohdattava, kun ajatuksia ei voi sijaistoimintona purkaa ”keskenmiettitynä” tietokoneelle ... ”ikuisuuksien skaalan” toisessa päässä on äärimmäinen hetkessä eläminen: *karaokessa kohdataan omat kauhut* ... tämän voi aidoinpana kohdata *vain kerran*, ja se tapahtui osaltani jo vuosia sitten ... *minulle taputettiin, vilpittömästi; koskaan aiemmin en esityksissäni ollut saavuttanut vastaavaa kosketusta kuulijoihin*.

Musiikin ja laulujen merkitys terapiassa tunnustetaan ... yhden session teemana kuntoutuksessa olikin ”elämäni biisi”: niin, aivan kuten siinä *televisio-ohjelmassa* ... tuolla *edellä* onkin käyty läpi ”elämänvaiheideni biisejä”, mutta *kaikkein merkittävin* liittyyneen kuitenkin aivan alkuun, *mieleni syntyyn* ... tai *uudelleensyntymään* aivoinfarktin jälkeen 2016 ... kun oli pakko hidastaa: *kaikki oli entistä* (näin kuvittelin), kaaos mielessä oli järjestettävä, eikä kielelläkään ollut vielä merkitystä ... kuuntelin monomaanisesti seuraavaa ... niin, ja ”*jotkin asiat ovat parempia jätettynä sanomatta*”

<https://www.youtube.com/watch?v=BLtqZewjwgA>

https://www.youtube.com/watch?v=Bjqmg_7J53s

Korkeamman kosketus

Muutkin pakenevat vankiloistaan

---

⁵ *Laitoskuntoutusjaksoni toteutui syyskuun alussa 2024 Savon sydämessä Punkaharjulla ... kaikki oli alkuun varsinaista ”turhautumisterapiaa”, kunnes muistin laitoksille ominaisen ”systemisen jäyhyyden” ... muistin oppimani (edellisellä sivulla), ja lopulta ymmärsin lakata taistelemasta vastaan ... ja taas kuntoutus osoittautui ennalta-arvaamattomaksi elämäkseen ... ohessa tunnelmia tuoreimmillaan: kuten Pyhimys on todennut, ”tuorein shitti on parasta shittiä”*